

A1. Από τα παιδικά του χρόνια: « καθόταν ήσυχα...παραμιλώντας σιγανά». Από τον κόσμο της προσφυγιάς: «Δίνοντάς μας πίσω το ποτήρι...Ιδέα δεν είχαμε». Από τον πόλεμο: «Μία ιταλιάνικη μπόμπα...να το γκρεμίσει». Από τη Θεσσαλονίκη: «Ήταν, πάντως δέντρο φημισμένο σ'όλο το Ισλαχανέ».Τον τρόπο ζωής των απλών ανθρώπων: «Εμείς πάντως δεν παραλείπαμε να της δίνουμε μούρα...ζητούσε».

B1. α) Το ένα στοιχείο είναι η βιωματικότητα των εμπειριών που καταγράφει ο αφηγητής, όπως π.χ. οι αλληπάλληλες επισκέψεις της Τουρκάλας στο σπιτικό τους. Ο αφηγητής λοιπόν είναι ομοδιηγητικός – ενδοδιηγητικός. Από την άλλη παραθέτει και μη βιωματικά στοιχεία που προέρχονται από αφηγήσεις τρίτων όπως η αναφορά της γριάς που σιγολέει την ιστορία του σπιτιού που γκρεμίστηκε.

β) Το πρώτο χρονικό επίπεδο είναι αυτό του ώριμου αφηγητή που αφηγείται τα γεγονότα εξ αποστάσεως. (Αναφορά στην αρχή του αφηγήματος). Το δεύτερο χρονικό επίπεδο είναι εκείνο όπου διαδραματίζονται τα γεγονότα όπως στο απόσπασμα όπου ο σιχαμένος σπιτονοικοκύρης δίνει την ερμηνεία της αχρήστευσης του πηγαδιού. Το τρίο χρονικό επίπεδο αναφέρεται στο μέλλον όπου ο αφηγητής προλέγει το χτίσιμο του νέου εξαμβλώματος. Είναι το απόσπασμα: «Τώρα ετοιμάζονται...του νέου εξαμβλώματος»

B2. α) Κλεφτές ματιές: Κρυφές ματιές
Κάθεται κατατοσικισμένη: κάθεται πολύ κουρασμένη
Είχε μαλακώσει την καρδιά: Είχε καταπραϊνθεί ο πόνος
Κατάγυμνη αυλή: Χωρίς βλάστηση
Αφράτο μάρμαρο: Κατάλευκο, εντυπωσιακό και εκθαμβωτικό

β) Ο αφηγητής ειρωνεύεται τους « αναμορφωτές» του αστικού τοπίου, εργολάβους που αναμορφώνουν το τοπίο ουσιαστικά υποβαθμίζοντάς το με την κατασκευή φρικαλέων και εξαμβλωτικών πολυκατοικιών. Ο Ιωάννου φανατικός πολέμιος του αστικού εκσυγχρονισμού υπό την έννοια της καταστροφής των παλαιών οικημάτων στηλιτεύει το άψυχο απόκοσμο σκληρό σύγχρονο τιμιεντένιο αστικό τοπίο.

Γ1. α) Η παραμονή της γυναίκας στο κατώφλι εξυπηρετεί πολλαπλή σκοπιμότητα. Φανερώνει την ευγενική συστολή της και τη νοσταλγική της διάθεση (το κατώφλι είναι η είσοδος και ταυτόχρονα η έξοδος του σπιτιού, συμβολίζει έτσι τον ερχομό – και τη προσφυγιά). Επίσης από το κατώφλι η άγνωστη επισκέπτρια έχει

μια συνολική θέα του σπιτιού και της μουριάς που τόσες μνήμες ανακαλούν στο μυαλό της.

β) Το συγκεκριμένο απόσπασμα αποτελεί και τη λύση του μυστηρίου που περιβάλλει την άγνωστη Τουρκάλα η οποία επανειλημμένως επισκέπτεται το σπίτι του αφηγητή. Έτσι, κλείνει ο κύκλος της αφήγησης που ξεκίνησε με την έναρξη του αφηγήματος. Η αγωνία γύρω από την ταυτότητα της άγνωστης γυναίκας, που διαπερνά ολόκληρο το αφήγημα, επιτέλους έχει λυθεί. Οι έντονες ψυχικές μεταπτώσεις που συνοδεύουν τις επανεμφανίσεις της έχουν λάβει τέλος και ο αναγνώστης αφήνεται ο ίδιος να συμπεράνει τα συναισθήματα συμπόνιας και κατανόησης που κυριεύουν τον αφηγητή. Η προσφυγιά είναι κοινό βίωμα και για τους δύο απέναντι κόσμους. Από την άλλη πραγματώνεται ό,τι επανειλημμένως έχει προοικονομηθεί με τις προηγούμενες αναφορές στον τίτλο και την ιδιότητα της άγνωστης γυναίκας.

Δ1.

- Και τα δύο κείμενα ανήκουν στο χώρο της βιοματικής γραφής του Γιώργου Ιωάννου.
- Και τα δύο αναφέρονται στην παλιά Θεσσαλονίκη των προπολεμικών και άμεσα μεταπολεμικών χρόνων.
- Και στα δύο υπάρχει η αντίστιξη – αντίθεση ανάμεσα στον όμορφο παλιό κόσμο και τη σύγχρονη εξαμβλωματική αστική ανάπτυξη.
- Και στα δύο αφηγήματα υπάρχει η αναφορά στην προσφυγιά μια και οι αναφερόμενοι Εβραίοι ήταν και θα είναι πρόσφυγες πριν και μετά τον πόλεμο.
- Ευδιάκριτος είναι ο νοσταλγικός χαρακτήρας και των δύο αφηγημάτων με αναφορά σε κτίρια και συνοικίες που είτε δεν υπάρχουν πια, είτε έχει αλλοιωθεί εντελώς ο χαρακτήρας τους.